

Dalende huwelijkskans en echtscheidingskans in het Vlaamse Gewest

Sinds de eeuwwisseling schommelt het aantal huwelijken in het Vlaamse Gewest rond de 24.500 en zijn er 2.822 minder echtscheidingen. Tegelijkertijd steeg het aantal potentiële huwelijkskandidaten en daalde het aantal gehuwden. Dit impliceert dat de kans op een eerste huwelijk sinds 2000 met 36% is afgenomen en de kans op een echtscheiding met 9% daalde.

Steeds meer potentiële huwelijkskandidaten, maar een dalende huwelijkskans

Tussen 1981 en 2013 daalde het aantal huwelijken met 41%; het verminderde het sterkst in de jaren 1990. Sinds de eeuwwisseling schommelt het aantal huwelijken rond de 24.500. In de periode 1981-2013 verdubbelde echter het aantal potentiële huwelijkskandidaten (de niet-gehuwde 18-79-jarigen). Dit aantal steeg vooral sinds de eeuwwisseling (+37%). Deze ontwikkelingen impliceren dat de kans om te huwen sinds 1981 met 70% daalde tot 20 huwelijken per 1.000 niet-gehuwden. De keuze om ongehuwd samen te wonen, speelt hierin een belangrijke rol.

Als men de huwelijkskans van 1981 toepast op de niet-gehuwden van 2013, dan had men in 2013 38.164 huwelijken moeten tellen in plaats van 22.645. Tussen 2003 en 2013 steeg het aantal potentiële huwelijkskandidaten met een kwart. Als dit aantal de komende 10 jaar in dezelfde mate zou stijgen en als de huwelijkskans gelijk blijft aan die van 2013, dan zou dit tot 28.647 huwelijken leiden in 2023. Een verdere (lichte) daling van de huwelijkskans ligt echter meer voor de hand.

De daling van het totale aantal huwelijken sinds 1981 beruiste op een forse daling van het aantal eerste huwelijken (-51%). Tot 2007 viel dit samen met een lichte stijging van het aantal niet-eerste huwelijken (hertrouw) (+19%), nadien daalde ook dit

aantal. Als in 1981 1 op de 5 huwelijken een hertrouw was, dan is dit nu 1 op de 3.

Het aantal nooit-gehuwde volwassenen – de potentiële kandidaten voor een eerste huwelijk – steeg sinds 1981 met 93% (hun aandeel onder 18-79 jarigen met 64%). Het aantal gescheiden personen – de potentiële kandidaten voor een hertrouw – nam sinds 1981 met factor 6 toe (hun aandeel met factor 5). Dit resulteerde in een daling van de kans op een eerste huwelijk met 75% en van de kans op een hertrouw met 84%. De hertrouwkans daalde het sterkst in de jaren 1980.

Steeds minder gehuwden en een dalende echtscheidingskans

Het sinds de jaren 1970 dalende aantal huwelijken ging tot halfweg de jaren 1990 gepaard met een stijging van het aantal gehuwden; nadien daalde ook dit aantal. Het grotere aantal gehuwden in 1991 (+2% in vergelijking met 1981), viel samen met een eerste daling (-5%) van hun aandeel in de 18-79-jarige bevolking. Sinds 1981 daalt het aantal gehuwden (-13%), hun aandeel daalt echter sterker (-26%). De totale groep 18-79-jarigen nam in die periode daarentegen toe met 18%.

De voorbije decennia ging de daling van het aantal huwelijken en van het aantal (en aandeel) gehuwden – de potentiële echtscheidingskandidaten –

gepaard met een enorme stijging van aantal echtscheidingen (+56% sinds 1981). De echtscheidingskans piekte in 2008 na de wetswijziging in 2007 die echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting invoerde (een toename met factor 2,45 tegenover 1981 en met factor 1,24 tegenover 2000). Sindsdien daalde de jaarlijkse echtscheidingskans tot 9 echtscheidingen per 1.000 echtparen in 2013.

Dit is een toename met 78% sinds 1981; het is echter een daling met 27% sinds 2008.

Als men de echtscheidingskans van 1981 toepast op de gehuwden van 2013 dan zouden er in 2013 6.453 echtscheidingen zijn geweest in plaats van 11.567; met de echtscheidingskans van 2000 zouden dit er 12.704 zijn geweest.

Huwelijken en echtscheidingen

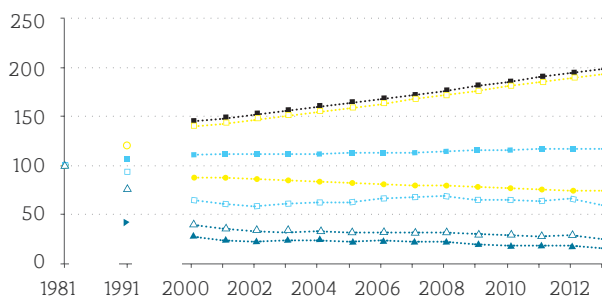
Evolutie van huwelijken en echtscheidingen, Vlaams Gewest, 1981-2013

	1981	1991	2000	2010	2013
Aantal huwelijken	38.164	35.777	24.994	24.926	22.645
per 1.000 inwoners	6,77	6,25	4,20	3,99	3,55
per 1.000 niet-gehuwde mannen	70,86	53,14	31,10	23,89	20,26
per 1.000 niet-gehuwde vrouwen	65,34	51,92	30,43	24,01	20,51
Aantal eerste huwelijken	29.992	27.689	16.581	15.997	14.711
per 1.000 nooit-gehuwde mannen	68,62	52,42	27,55	20,96	18,19
per 1.000 nooit-gehuwde vrouwen	95,12	73,04	37,09	26,69	22,82
Aantal niet-eerste huwelijken (hertrouw)	8.172	8.088	8.413	8.929	7.934
per 1.000 gescheiden mannen	207,40	90,10	57,82	40,38	33,88
per 1.000 gescheiden vrouwen	186,01	83,41	52,74	35,32	29,16
Aantal niet-eerste huwelijken per 100 huwelijken	21,40	22,60	33,70	35,80	35,00
Aantal echtscheidingen	7.429	10.896	14.389	13.711	11.567
per 1.000 inwoners	1,32	1,88	2,44	2,19	1,81
per 1.000 gehuwde mannen	5,07	7,33	10,01	10,51	9,11
per 1.000 gehuwde vrouwen	5,04	7,27	9,89	10,32	8,92

Bron: ADS, SVR-bewerking.

Evolutie van huwelijks- en echtscheidingscijfers

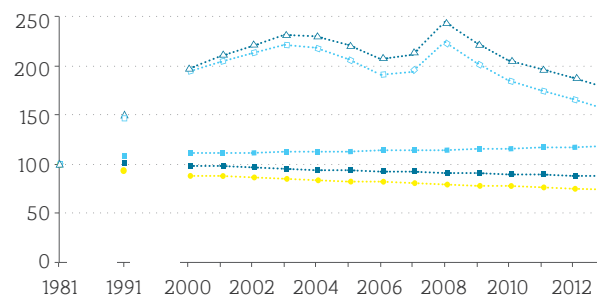
Evolutie van huwelijkscijfers, Vlaams Gewest, 1981-2013, 1981=100

△ 1e huwelijkskans ▲ Hertrouwkans □ N huwelijken
■ N niet-gehuwden □ N nooit-gehuwden ■ N 18-79 jarigen
● % gehuwd

Bron: ADS, SVR-bewerking.

Evolutie van echtscheidingscijfers^a, Vlaams Gewest, 1981-2013, 1981=100

△ Echtscheidingskans □ N echtscheidingen ■ N gehuwden
■ N 18-79 jarigen ● % gehuwd

^a N gescheiden personen omwille van schaalverschil (2013: 607) niet opgenomen.

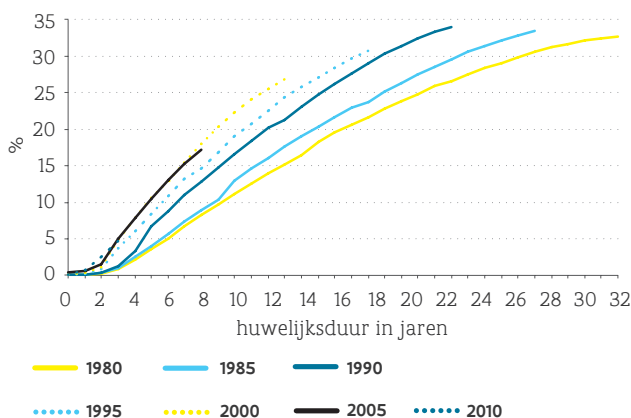
Tussen 2003 en 2013 is het aantal gehuwden gedaald met 9%. Als dit aantal het komende decennium verder daalt met 9% en als de echtscheidingskans gelijk blijft aan die van 2013, dan zou dit in 2023 leiden tot 10.493 echtscheidingen; dit zijn er bijna 1.000 minder dan vandaag. Deze trend lijkt waarschijnlijk.

Steeds eerder 1 op de 3 huwelijken ontbonden

De veranderingen van de voorbije decennia leidden er toe dat echtparen die in een bepaald jaar huwden (huwelijkscohort) uiteindelijk allemaal in de richting gaan van minstens 1 op de 3 huwelijken die niet standhouden. De huwelijksparen van het jaar 1980, 1985 en 1990, bereikten telkens 5 jaar eerder in hun huwelijk dit aandeel van 1 op de 3 ontbonden huwelijken. Tien jaar na de huwelijksdatum is niet 1 op de 9, maar 1 op de 5 huwelijken ontbonden. Huwelijken gesloten sinds 2000 worden steeds sneller ontbonden. Bij deze huwelijken gaat het in 1 op de 3 gevallen om een hertrouw. De echtscheidingskans bij een hertrouw is iets groter dan bij een eerste huwelijk. Dit brengt dan ook met zich mee dat bij 1 op de 3 recente echtscheidingen één of beide partners reeds eerder was gehuwd en gescheiden. Hoewel de groep die huwt kleiner is geworden en men zou kunnen veronderstellen dat die groep een meer overwogen keuze maakt, gaan ze eerder uit elkaar dan de echtparen die vóór 2000 huwden.

Echtscheidingskans

Echtscheidingscijfers naargelang van de huwelijksduur, per huwelijkscohort gevolgd tot 2013, Vlaams Gewest, in %

Bron: ADS, SVR-bewerking.

De keuze om te huwen of te hertrouwen of niet, en om al dan niet uit de echt te scheiden, leidde er toe dat van de samenwonende paren er in 2011 82,2% gehuwd samenwoonde, 4,7% wettelijk samenwoonde en 13,1% feitelijk ongehuwd samenwoonde. Echtscheidingscijfers laten dus de ontbindingskans van bijna 20% van de samenwonende paren buiten beeld. Onderzoek toont aan dat ongehuwde samenwoonrelaties veel minder stabiel zijn dan huwelijken. Een wettelijke samenwoning – mogelijk sinds 2000 – lijkt eerder stabiel of wordt omgezet in een huwelijk.

Hoe gemeten?

Cijfers inzake aantal huwelijken en echtscheidingen:

Jaarlijkse NIS/ADS-publicaties Bevolking en huishoudens. Huwelijken en echtscheidingen tot 2006. Vanaf 2007: http://statbel.fgov.be/nl/statistiek/cijfers/bevolking/huwelijken_echtscheidingen_samenwoning/

Eerste huwelijken zijn huwelijken tussen twee nooit-gehuwde partners; alle andere huwelijken noemen we hertrouw. De huwelijken van partners van hetzelfde geslacht (mogelijk sinds 2005) vormen ongeveer 5% van alle huwelijken.

Cijfers inzake potentiële huwelijkskandidaten en echtscheidingskandidaten:

NIS-publicaties over de Volktelling van 1970, 1981 en 1991 en SVR-demografisch dataware-house vanaf 1997.

Potentiële huwelijkskandidaten zijn niet-gehuwden, zijnde nooit-gehuwden, gescheiden en verweduwd personen, van 18 tot 79 jaar. De hertrouwkans wordt enkel op de gescheiden personen van 18 tot 79 jaar berekend omdat recent bij slechts 6% van de hertrouw een verweduwd persoon is betrokken en meer dan 90% gescheiden personen. Cijfers per 1.000 inwoners berusten ook op personen jonger dan 18 en 80 of ouder, alsook op gehuwden; deze groepen zijn geen potentiële huwelijkskandidaten.

Meer info:

Martine Corijn
Studiedienst van de Vlaamse Regering
02 553 42 08
martine.corijn@dar.vlaanderen.be

